

A regionális tudomány és az MRTT megjelenési szinterei az Észak-magyarországi régióban

A regionális tudományhoz kapcsolódó diszciplínák oktatása

Az Észak-magyarországi régióban működő négy felsőoktatási intézményben hét szak tíz szakirányában jelennek meg a regionális gazdasághoz, területpolitikához kapcsolódó ismeretek.

Miskolci Egyetem

- **Nemzetközi gazdálkodás (BSc) alapképzési szak** – *Európai regionális gazdasági kapcsolatok szakirány* (EU regionális politikája, Regionális gazdaságtan, területi és településpolitika, térségi gazdaságfejlesztés, nemzeti és nemzetközi regionális stratégiák, Visegrádi országok gazdasági kapcsolata, EU programok és projektek, integráció gazdaságtana, Nemzetközi regionális gazdasági kapcsolatok, külgazdasági politika).
- **Regionális és környezeti gazdaságtan (MSc) mesterképzési szak** – *Területfejlesztési és Környezetfejlesztési szakirányok* (A társadalom térszerkezete, Gazdaságföldrajz, Regionális gazdaságtan, Regionális politika, Regionális és környezeti elemzési módszerek, Térségi gazdaságfejlesztés, Integrált vidékfejlesztés, Regionális programozás és menedzsment, Helyi gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztés, Régió- és településmarketing).

Eszterházy Károly Főiskola (Eger)

- **Gazdálkodási és menedzsment (BSc) alapképzési szak** - *Regionális gazdálkodás szakirány* (régió- és településmarketing, változásmenedzsment, régió- és településmenedzsment, innováció- és tudásmenedzsment, turizmus, EU regionális politikája).
- **Nemzetközi tanulmányok (BSc) alapképzési szak** - *EU integrációs és Regionális közpolitikai szakirányok* (nemzetközi gazdasági, gazdaságföldrajzi ismeretek, regionális és civilizációs tanulmányok, az európai integráció története, elmélete, az EU intézményrendszere, döntéshozatali eljárásai, az EU politikái, differenciált, specializált EU szakmai ismeretek).
- **Földrajz (BSc) szak** - *Település- és területfejlesztési (akadémiai) és Térségfejlesztési (gyakorlati) szakirányok* (népesség- és településföldrajz, általános gazdasági földrajz, Európa természet- és társadalomföldrajza, Magyarország természet- és társadalomföldrajza, továbbá regionális ismeretek, a település- és területfejlesztési szakirányokhoz tartozó speciális ismeretkörök).

Károly Róbert Főiskola (Gyöngyös)

- **Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki (BSc) alapképzési szak** - *Kistérségi menedzser szakirány* (közgazdaságtan, agrártudományok, Európai Unió ismeretek, regionális tudományok, vidékfejlesztés, informatika és térinformatika, projekt management).
- **Videkfejlesztési agrármérnöki (MSc) mesterképzési szak** (Agrár- vidék- és környezetpolitika, Vidékgazdaságtan, Agrárinformációs rendszerek, Településfejlesztés, Integrált terület- és vidékfejlesztés, Projektmenedzsment, Közösségfejlesztés, Térségi tervezés és programozás, Társadalmi és humán ismeretek, Térségi- és vidékfejlesztési programok menedzselése, Helyi gazdálkodás és vállalkozásfejlesztés, Agrártörténet).

A Miskolci Akadémiai Bizottság Közgazdasági Szakbizottság Regionális Fejlesztési Munkabizottsága

A Munkabizottság 20 belső és 24 külső taggal működik. A tagok a területfejlesztés akadémiai és gyakorlati szakemberei. A Munkabizottság tevékenysége immár évek óta három tevékenységi területre kapcsolódik:

A. Munkabizottsági ülések szervezése: évente 3-4 alkalommal szerveznek szakmai üléseket, ahol a terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó kutatási eredményeket és az aktuális terület- és vidékpolitikai feladatokat vitatják meg.

B. Konferenciaszervezés – a Tudomány Ünnepe alkalmával minden novemberben a terület- és vidékpolitikához kapcsolódó konferenciákon a szakma jeles képviselői tartanak előadásokat.

C. Információk áramoltatása - az Észak-magyarországi Stratégiai Füzetekbe a régióról területfejlesztési tárgyban készített szak- és PhD dolgozatokról ismertető készül.

A Munkabizottság Elnöke: Dr.G.Fekete Éva, Titkára: Lipták Katalin.

Az Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek

Regionális kutatási periodikus kiadvány, az észak-magyarországi regionális fejlesztés szakmai folyóirata

A folyóirat 2004. óta félévenként jelenik meg a Miskolci Egyetem Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézete, az Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért Alapítvány, az Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség (NORDA) és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kereskedelmi- és Iparkamara támogatásával. A kiadvány célja az Észak-magyarországi Régióban folyó stratégiai tervezési folyamatok szakmai segítése és nyilvánosságának megteremtése a regionális kutatások eredményeinek, a döntéshozást segítő információknak és a szakmai műhelyekben történő munka főbb állomásainak bemutatásával.

A periodika tematikáját az a szerkesztői szándék alakítja, amely egyrészt teret kíván adni a sajtószerű strukturális gondokkal küzdő észak-magyarországi térség problémáinak megoldására irányuló területfejlesztési és területrendezési, urbanisztikai, szociológiai, regionális gazdasági műhelymunkáknak, másrészt azoknak a kutatási eredményeknek, amelyek különböző szempontból pozicionálják a régiót a nemzeti és az európai térben. A szerkesztők másik, s korántsem másodlagos törekvése a térség sajátosságaival foglalkozó műhelyek bemutatása, együttműködésük eredményeinek prezentálása. A folyóirat szerzői köre nyitott, a szerkesztők szívesen fogadják az Észak-magyarországi régióról, a régióért szóló írásokat.

Az Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért Alapítvány

A 2007-ben létrejött Alapítvány elsődleges célja, hogy élénkítse az Észak-magyarországi régió tudományos életét és elősegítse a regionális kutatások és a fejlesztési gyakorlat közötti távolság csökkentését. Ezen alapvető célkitűzés megvalósítása érdekében az Alapítvány az alábbi feladatok teljesítését tűzte ki célul:

- Az Észak-magyarországi régió természeti, gazdasági, társadalmi folyamatainak feltárása, a változások követése, az eredmények széles szakmai körben történő terjesztése, ismertetése.
  - Empirikus gazdasági és társadalomtudományi, környezeti kutatások, ezen belül helyzetfeltáró és a változásokat követő kutatások végzése.
  - Területi és ágazati tervek, stratégiák kidolgozása.

- Regionális fejlesztések, támogatási rendszerek gazdasági, társadalmi hatásainak elemzése.
  - Együttműködések, partnerségek kialakulásának, működésének és hatásainak vizsgálata.
  - A regionális tervezés módszertanának fejlesztése és a módszertan oktatása.
  - A gazdasági és társadalomtudományi, környezeti kutatások végzéséhez szükséges adatbázisok kialakítása.
  - Az Észak-magyarországi régióra vonatkozó tervezési dokumentumok gyűjtése, rendszerezése, tárolása.
  - A kutatási eredmények képzésben és gyakorlatban való hasznosításának elősegítése.
    - Képzések szervezése.
    - Oktatási anyagok szerkesztése.
    - Gyakorlati szakemberek számára továbbképzés, tanulmányutak szervezése.
    - Jó gyakorlatot bemutató kiadványok megjelentetése.
    - Konferenciák, szakmai tanácskozások szervezése.
    - Terepgyakorlatok bonyolítása, szervezése.
  - Az országhatáron átnyúló regionális kutatói és tervezői szakmai hálózat szervezése.
    - Közös alapkutatói témák kezdeményezése.
    - Kutatói ösztöndíjak, kutatócsere szervezése.
    - Publikációs lehetőség biztosítása.
  - Kiadványok - így periodikák, folyóiratok, könyvek, stb.- szerkesztése, megjelentetése.
- Az Alapítvány Kuratóriumának Elnöke: Dr.Gál András geográfus, a szerencsi Bocskai István Gimnázium igazgatója, Ügyvezetője: Dr.G.Fekete Éva.

Az Észak-magyarországi Területfejlesztési Adat- és Dokumentumtár

Az Észak-magyarországi Területfejlesztési Adat- és Dokumentumtár és a hozzá kapcsolódó kutatásim központ 2009-ben a Miskolci Egyetem Regionális Gazdaságtan Tanszék és az Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért Alapítvány együttműködésében, a régióban több mint húsz év alatt felhalmozódott regionális tervezési szaktudásra és az MTA Regionális Kutatások Központja Észak-magyarországi Osztályától megörökölt térségfejlesztési kiadványok és kutatási anyagok tására alapozva alakult meg. A kutatási központ céljának a régióban folyó regionális elemzések - különösen a regionális tervezés és monitoring - szakmai segítségét és a tudományos eredmények hasznosításának elősegítését tekinti. A Területfejlesztési Adat- és Dokumentumtár a területi tervezésben és a fejlesztési gyakorlatban hasznosítható archív anyagok elérhetővé tételét teszi lehetővé a kutatás, az oktatás, a gyakorlat számára.

A kutatási központ az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

1. *Területfejlesztési Adat- és Dokumentumtár* működtetése, ahol elérhetők
  - területi - digitálisan még nem elérhető - statisztikai kiadványok
  - a régió településeiről, kistájairól és megyéiről megjelent monográfiák
  - regionális, megyei, kistérségi és települési fejlesztési stratégiák, programok
  - területpolitikai dokumentumok.
2. *Kutatási Forrástár*hoz való hozzáférés, ahol tállózni lehet
  - a. a régió fejlesztése szempontjából stratégiai jelentőségű témákat feldolgozó tematikus szakirodalmi cikkgyűjteményben,
  - b. a régióról készült korábbi kutatási anyagokban.
3. *Regionális Elemzések Laboratóriuma*, ahol
  - szoftverek és elemzési sémák állnak rendelkezésre térségi elemzések, szükségletfelmérések készítéséhez és

- ilyen elemzések meg is rendelhetők.
- 4. *Tervezési tréningek és workshopok tartása*, kiemelten a civil és az országhatáron átnyúló kezdeményezések számára.
- 5. *Minőségbiztosítás* a helyi megrendelésre külső vagy helyi szakemberek által készített térségfejlesztési tervekhez.
- 6. *Szakdolgozati, kutatási tanácsadás, konzultáció* a Miskolci Egyetem és más felsőfokú oktatási intézmények hallgatói számára.

Az Adattár helye

- Miskolci Egyetem, C/II. épület 4. sz. bejárat
  - I. emelet 110-es szoba
  - II. emelet 211-es szoba

A Központ működtetői

- Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet
- Észak-magyarországi Regionális Kutatásokért Alapítvány

„Perifériák” Nyári Egyetem

2010 óta kerül megrendezésre a leghátrányosabb helyzetű térségek társadalmi és gazdasági helyzetével, fejlesztési sajátosságaival foglalkozó LHH Nyári Egyetem Irotán. A nyári egyetem „A felsőoktatás és a kistérségek partnerségi programja – Miskolci Egyetem és a Szikszói kistérség” című projekthez kapcsolódik, a programban résztvevő más felsőoktatási intézmények hallgatóit is fogadja. Ez lehetőséget ad az eddigi tapasztalatok megbeszélésére és a jövőbeni közös tervek szövögetésére is.

A Nyári Egyetemen délutánonként szakmai előadások hangzanak el. Így a Nyári Egyetem vendége volt már pl. Dr. Böhm Antal politológus, Molnár Aranka közösségfejlesztő, Nyitrai Ákos a Falufejlesztési Társaság elnöke, Dr. Gyulai Iván ökológus, Dr. Bánlaky Pál szociológus, Dr. Csatári Bálint geográfus, Dr. Németh Nándor geográfus, Rajnai Gábor az ECOVAST elnöke, Szeremley Béla a HANGYA Szövetség elnöke, Káló Károly egyesületi aktivista.

A Nyári Egyetem résztvevői a délelőttönkénti terepmunka keretén belül a Szikszói kistérség néhány településre rajzanak ki. A helyi lakosokkal beszélgetve a helyi értékrendek és a települési fejlődési pályák közötti összefüggéseket próbálják feltárni. 2011-ben a helyiekkel készített interjúkat videofelvételeken is rögzítették és a „kirajzás” az esettanulmány megoldó verseny feladatainak teljesítésében is segített. A Nyári Egyetem keretén belül ugyanis ebben az évben esettanulmány megoldó versenyt is hirdettek. A négy csoportba szerveződött résztvevők az első napon a Szikszói kistérségről kaptak egy hosszabb helyzetleírást, melyben téves adatok és összefüggések is szerepeltek. Feladatuk a téves adatok kiszűrésén túl a térség problémáinak felvázolása, a helyzetleírásra és a délelőtti beszélgetések eredményeire épülő jövőkép és lehetséges fejlesztési célok, innovációs irányok megfogalmazása volt. Az eredményeket a csoportok az utolsó nap délelőttjén prezentálták.

A Nyári Egyetem a hallgatói visszajelzések alapján egyértelműen sikeres. Szakmai eredményként pedig az elkészült prezentációkban szereplő javaslatok, fejlesztési ötletek könnyelhetőek el. Emellett sikernek tekintjük a különböző intézmények hallgatói, ill. oktatói között kialakult párbeszédet, a közös cselekvésre irányuló szándékok megfogalmazódását.

Az NFÜ által támogatott LHH program a Miskolci Egyetem és a Szikszói Kistérség számára már befejeződött, de a hallgatók lelkesedése és tenni akarása mindenképp indokolja az együttműködés meghosszabbítását és a nyári egyetemi hagyományok folytatását.